

Datum

2019-05-07

Vår referens

Ida Mårtensson

Utredningssekreterare

ida.martensson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Malmöinitiativ om anpassningar för särskilt begåvade elever GYVF-2019-707

Sammanfattning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har tagit del av ett Malmöinitiativ om anpassningar för särskilt begåvade elever. Genom Malmöinitiativet får Malmöbor möjlighet att komma med förslag och inkommet förslag rör särskilt begåvade elevers behov av att få undervisning som ger utmaningar på rätt nivå.

För gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden är det viktigt att alla Malmös elever får den utveckling och stimulans de behöver för att nå så långt som möjligt i sitt lärande. Inom nämndens verksamheter pågår flertalet insatser som bedöms säkerställa att särskilt begåvade elever får sina behov tillgodosedda samt stimulans och utmaningar som motiverar och gynnar deras kunskapsutveckling.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden godkänner förslaget till yttrande och överlämnar detsamma till stadskontoret.

Beslutsunderlag

- Följebrev till malmöinitiativ om anpassningar för särskilt begåvade elever
- Malmöinitiativ om anpassningar för särskilt begåvade elever
- G-Tjänsteskrivelse GVN 2019-05-24 Yttrande över Malmöinitiativ om anpassningar för särskilt begåvade elever
- Förslag till yttrande över Malmöinitiativ om anpassningar för särskilt begåvade elever

Beslutsplanering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2019-05-16

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2019-05-24

Beslutet skickas till

Stadskontoret

Ärendet

Bakgrund

Malmöinitiativet är en plattform där Malmöbor får möjlighet att komma med förslag och synpunkter som gäller Malmö. När ett Malmöinitiativ nått 100 underskrifter överlämnas det till berörd nämnd för vidare behandling. Efter behandling i nämnden skickas beslutet till Stadskontoret som i sin tur meddelar initiativtagaren och publicerar svaret på plattformen Malmöinitiativet.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har tagit del av ett Malmöinitiativ om anpassningar för särskilt begåvade elever. Initiativtagaren beskriver att särskilt begåvade elever har behov av att få undervisning som ger stimulans och utmaningar på rätt nivå. Eleverna med särskild begåvning riskerar annars att tappa intresse för skolarbete och må psykiskt dåligt till följd av understimulans och bristande motivation. I initiativet beskrivs att Stockholm och Göteborg arbetar med att finna konkreta lösningar inom det lokala skolväsendet. Initiativtagaren menar att Malmö bör följa de andra storstädernas exempel.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande

För gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden är det viktigt att skapa en skola där alla elever får den undervisning och stimulans de behöver för att utifrån sina förutsättningar kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande. De gymnasieskolor nämnden ansvarar för grundar sitt dagliga arbete i såväl skollagens bestämmelser som läroplanen för gymnasieskolan.

I läroplanen tydliggörs att varje elev ska få stimulans att växa och möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar. Eleverna ska bli medvetna om att nya kunskaper och insikter är förutsättningar för personlig utveckling. Enligt läroplanens riktlinjer ska alla som arbetar i skolan ge stöd och stimulans till eleverna för att de ska kunna utvecklas så långt som möjligt. Vidare tydliggör riktlinjerna lärarens ansvar för att utgå från den enskilda elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Läraren ska stärka varje elevs självförtroende samt vilja och förmåga att lära samt organisera arbetet så att eleven kan utvecklas efter sina egna förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden vill betona att särskilt begåvade elever är en heterogen grupp. Lärarna inom nämndens verksamheter arbetar aktivt med att tillgodose varje enskild elevs behov och med att utmana eleverna inom ramen för befintliga kurser. Därtill erbjuds elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling att delta i exempelvis fördjupande kurser i fysik och kursen matematik specialisering. I Malmö erbjuds också programmet International Baccalaureate som är en universitetsförberedande utbildning där eleverna utmanas särskilt då samtliga ämnen läses på engelska.

Ny rutin för övergångar

Från och med 1 juli 2018 är skolan skyldig att lämna över de uppgifter som behövs för att underlätta elevers övergångar vid byte av skolenhet eller skolform. Mot bakgrund av detta påbörjades vårterminen 2018 ett utvecklingsarbete kring övergångar, som bland annat rör elever med särskild begåvning. I februari 2019 beslutade förvaltningsledningen om nya rutiner för övergångar för elever från grundskola till gymnasieskola, från grundsärskola till gymnasiesärskola och mellan gymnasieutbildningar. De gemensamma rutinerna har tagits fram i ett samarbete

mellan gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen och grundskoleförvaltningen utifrån en utredning och ett pilotprojekt gällande övergångar. Rutinen utgår från skollagens bestämmelser och vad gäller elever med särskild begåvning fastställs huvudmannens ansvar i skollagen, närmre bestämt i 3 § 3 kap. Barns och elevers utveckling mot målen:

Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav eller kravnivåer som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Lag (2018:749).

Alla huvudmän har alltså ett gemensamt uppdrag att stötta elevens lärande, utveckling och hälsa. En fungerande pedagogisk överlämning är viktig för alla elever som lämnar grundskolan och ska börja gymnasieskolan, men särskilt för de elevgrupper som har behov av fysiska eller pedagogiska anpassningar. Vid en övergång finns en risk att information om den enskilde elevens lärsituation och behov går förlorad. Därav är det viktigt att mottagande skola får ta del av information som är av betydelse för elevens fortsatta skolgång. Mot bakgrund av detta initierades utvecklingsarbetet med övergångar och en gemensam rutin. Ett förtroendefullt bemötande, en tydlig roll- och ansvarsfördelning samt relevant pedagogisk dokumentation är avgörande för elevers möjlighet att få en bra start på sin nya utbildning i gymnasie- eller i gymnasiesärskolan.

Den gemensamma rutinen innehåller bestämmelser om att avlämnande skola alltid ska göra en bedömning om en pedagogisk överlämning är nödvändig. Detta gäller för till exempel elever i behov av extra anpassningar och särskilt stöd samt för särskilt begåvade elever. Syftet är att ge mottagande skola tillgång till relevant information för att på så sätt kunna möjliggöra en god övergång. Den nya rutinen förväntas underlätta arbetet med att ge rätt stöd i syfte att främja alla elevers lärande och utveckling.

Elevhälsoarbetet

Elevhälsosteamerna arbetar systematiskt med att förbättra förutsättningarna för alla elevers lärande. Detta arbete sker kontinuerligt under läsåret. Speciallärare och specialpedagoger ingår i ett förvaltningsövergripande nätverk där de genom erfarenhetsutbyte och kollegialt lärande utvecklar olika metoder. Under 2019 görs även en översyn av uppdragen för professionerna inom elevhälsosteamerna i syfte att stärka elevhälsoarbetet och öka likvärdigheten.

Spetsutbildningar och tävlingar

I Malmö erbjuds ett antal spetsutbildningar för elever inom grundskolan och gymnasieskolan. Spetsutbildningarna ska ge elever med goda förutsättningar inom ett visst ämne extra ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling. Inom gymnasiet innebär detta att eleverna vid sidan av sina vanliga studier läser kurser vid ett universitet eller en högskola.

För elever i grundskolan finns två riksrekryterande spetsutbildningar i Malmö. På Dammsfriskolan finns en spetsutbildning i ämnet matematik som sker i samarbete med Malmö Borgarskola. Söderkullaskolan erbjuder spetsutbildning i engelska i samarbete med Pauliskolan. Spetsutbildningarna innebär att eleverna läser mer av dessa ämnen jämfört med timplanen och

att de läser på en avancerad nivå med högre studietakt.

Vad gäller gymnasieelever erbjuds estetiska spetsutbildningar inom musik och teater på Malmö latinskola. Malmö Borgarskola har valt att satsa extra mycket inom bland annat matematik och naturvetenskap för att ge eleverna större möjligheter att utvecklas, till exempel anordnar skolan rikstäckande matematiktävlingar för både gymnasie- och grundskoleelever.

S:t Petri skola låter sina elever delta i olika tävlingar, såväl nationella som internationella. Två exempel är Biologiolympiaden och European Youth Parliament där eleverna får möjlighet att utveckla sin engelska. Även på yrkesförberedande restaurang- och livsmedelsprogrammet samt hotell- och turismprogrammet erbjuds eleverna delta i tävlingar för att motivera dem ytterligare.

Det pågående arbetet som nämnts ovan bedöms säkerställa att särskilt begåvade elever får sina behov tillgodosedda samt stimulans och utmaningar som motiverar och gynnar deras kunskapsutveckling.

Ansvariga

Lars Rehnberg Förvaltningschef